
Olsztyn, st. XXIV, ul. Okopowa, gm. loco, woj. olsztyńskie

Informator Archeologiczny : badania 32, 277-278

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

od końca XV wieku rozwijało się tzw. polskie przedmieście. Wykopy prowadzono zgodnie z projektem realizacyjnym. W sumie nadzorowano wykopy liniowe o łącznej długości 235 metrów, natomiast rysunkowo zadokumentowano wykopy o długości 157 metrów. W trakcie prowadzonych nadzorów zebrano bardzo nieliczny materiał zabytkowy o szerokim spektrum chronologicznym obejmującym okres od XVI do XX wieku. Wszystkie fragmenty ceramiki pochodziły jednak z warstw zasypiskowych, nie miały więc znaczenia dla datowania warstw kulturowych. Całość prac ziemnych prowadzona była niemal wyłącznie w obrębie nawarstwień zasypowych powstałych w drugiej połowie XIX i w XX wieku, na co niewątpliwie miała wpływ niewielka głębokość wykopów, tylko w nielicznych przypadkach osiagająca ca 1,5 m. Jeżeli chodzi o datowanie poszczególnych nawarstwień, to można to zrobić jedynie w bardzo szerokich ramach chronologicznych. W żadnym też wykopie nie udało się zarejestrować ciągłego układu stratygraficznego, poczynając od późnego średniowiecza, czy choćby wczesnej nowożytności, a kończąc na czasach współczesnych. Uchwycono jedynie nieliczne elementy zabudowy murowanej zarówno w pierzei południowej, jak też północnej ul. Żeromskiego, której dokładnej chronologii nie sposób ustalić, ze względu na niewielkie wymiary wykopów. Można tylko ogólnikowo stwierdzić, iż zabudowa murowana w tej części miasta powstała nie wcześniej niż w drugiej połowie XIX, a najpewniej pod koniec tego wieku. Pomimo niewielkiej głębokości wykopów udało się także uchwycić kilka poziomów utwardzonej (brukowanej) nawierzchni obecnej ulicy Żeromskiego.

Materiały i dokumentacja znajdują się w archiwum PSOZ w Olsztynie.

Badania nie będą kontynuowane.

NOWA SÓL, st. 32, gm. *loco*, woj. zielonogórskie, AZP 65-16/54

- miasto nowożytne

Badania wyprzedzające budowę stacji paliw, przeprowadzone w dniach od 14 października do 23 grudnia przez mgr. Roberta Jadrycha (Archeoconsult - Pracownia Archeologiczna w Poznaniu). Finansowane przez inwestora SHELL Polska. Pierwszy sezon badań.

Nadzory i badania prowadzono na terenie istniejących od 170 lat zakładów metalurgicznych przy ul. Piłsudskiego. W trakcie prac ziemnych natrafiono na pozostałości nieruchomych (w tym architektonicznych) jak i ruchomych śladów działalności przemysłowej.

Prace prowadzono łącznie w wydzielonych 6 wykopach na i poza ścisłym terenem inwestycji. Wydzielono 94 warstwy i 7 obiektów archeologicznych. Pozyskano kilkaset fragmentów ceramiki (w tym fragmentów naczyń kamionkowych, porcelanowych oraz form odlewniczych), szkła, fragment naczynia żeliwnego oraz fragment kamiennego koła - kamienia szlifierskiego.

Na podstawie zebranego materiału oraz analizy źródeł archiwalnych, w historii badanego terenu wydzielono dwa etapy. Pierwszy - związany z wczesnym okresem funkcjonowania zakładu (XIX w.) oraz drugi - od wzniesienia budynków przemysłowych przez funkcjonowanie zakładów od pocz. XX w. do czasów współczesnych.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Archeologicznym Środkowego Nadodrza w Świdnicy i w PSOZ w Zielonej Górze.

Badania nie będą kontynuowane.

Ojców - Jaskinia Łokietka, gm. Skała, woj. krakowskie, AZP 99-55/22 - patrz: paleolit

OLSZTYN, st. XXIV, ul. Okopowa, gm. *loco*, woj. olsztyńskie

- stare miasto, rejon murów obronnych (okres nowożytny, XVI-XX w.)

Nadzory i badania archeologiczne pod pracami ziemnymi przy rozbudowie kamienicy w zachodniej pierzei ul. Okopowej 23. Nadzory przeprowadzone w dniach 26 i 27 czerwca przez mgr. Adama Mackiewicza (ARCHEO-ADAM). Finansowane przez Tomasza Krupę.

Wykonano wąskoprzestrzenny wykop w części północno-zachodniej pod fundament rozbudowywanego budynku. Ponieważ fundament ten pełnił dwojaką rolę (pod ogrodzenie i pod ścianę nośną budynku), wykop wykonano do głębokości od 2,3 m w części północno-zachodniej do 2,9 m w części południowo-wschodniej. Jego szerokość nie przekraczała 1 m. Zadokumentowano tu profil północno-wschodni. W partiach stropowych, do znacznej głębokości ca 2 m wystąpiły nawarstwienia zasypowe i niwelacyjne, w których posadowiono niewielkie ścianki fundamentowe o szerokości 0,5 i 0,4 m odpowiednio między 6 a 7 m i na 3 metrze, stanowiące podwalinę jakiegoś współczesnego budynku gospodarczego, który nie został naniesiony na żadnych znanych planach katastralnych z ostatniego stulecia. Na głębokości ca 2 m, między 0,2 a 6 m udało się uchwycić sporej miąższości (od 0,2 do 0,5 m) warstwę sprażonej polepy w czystej postaci oraz przemieszaną z szarą gliniastą ziemią, przepalonym drewnem i spalenizną w spągu a także spalenizną w stropie. Przy skraju północno-zachodnim tej warstwy wystąpiła soczewka przepalonego zboża (soczewicy?). Poniżej wystąpiły warstwy niwelacyjne w postaci siwej gliny i żółtego piasku. Ponadto w tym samym czasie wykonano niewielkiej głębokości (do 0,6 m) wykop tylko pod ogrodzenie murowane od strony północno-zachodniej. Poprowadzono go wyłącznie we współczesnych nawarstwieniach zasypiskowych. Wykop ten pokrywał się z nadzorowanym przez piszącego te słowa wykopem I2d wykonanym w 1994 roku (por. Informator Archeologiczny za 1994 rok, ss. 114-115).

Materiały i dokumentacja znajdują się w archiwum PSOZ w Olsztynie.

Badania będą kontynuowane.

OLSZTYN, st. XXIV, ul. Piastowska, gm. *loco*, woj. olsztyńskie

- stare miasto, rejon murów obronnych (okres nowożytny, XVI-XX w.)

Badania wykopaliskowe, wyprzedzające inwestycję budowlaną pod budynek mieszkalno-usługowy, przeprowadzone w dniach od 20 października do 16 listopada przez mgr Hannę Mackiewicz (ARCHEO-ADAM). Finansowane przez Z. Prusinowskiego. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 70 m².

Badania archeologiczne objęły swym zasięgiem działkę budowlaną przy ulicy Piastowskiej. W miejscu tym znajdowała się wylewka betonowa oraz kanał samochodowy po rozebranych przed przystąpieniem do prac ziemnych garażu oraz budynku gospodarczym. Ponieważ zaprojektowany budynek nie posiada podpiwniczenia, zgodnie z projektem realizacyjnym, prace prowadzono jedynie do głębokości 1 - 1,2 m, nie dochodząc w żadnym miejscu do calca. Wiercenia, które wykonano przed przystąpieniem do prac ziemnych wykazały, że w obrębie omawianej działki nawarstwienia antropogeniczne (gliny z gruzem) występują do głębokości ca 2,1 m. Ze względu na bardzo słabe fundamenty sąsiednich budynków wykluczono wykonanie w obrębie omawianej działki głębokiego wykopu w celu posadowienia budynku na gruntach rodzimych. Dlatego też została tu zaprojektowana płyta żelbetowa, na której wzniesiony zostanie budynek mieszkalno-usługowy. W trakcie prowadzonych prac nie uchwycono nawarstwień starszych niż nowożytny (XVII wiek) a i to tylko fragmentarycznie, gdyż zostały one w znacznej mierze zniszczone podczas budowy wspomnianego już garażu. Pomimo to wystąpił tu bardzo liczny, jak na tak niewielką powierzchnię wykopu materiał ceramiczny, zwłaszcza w odniesieniu do kaflí miskowych i garnkowych, w wielu wypadkach były to kafle na cylindrycznej stopce. Stosunkowo nieliczne były natomiast kafle płycinowe. To samo odnosi się do naczyń ceramicznych, których procent w stosunku do kaflí miskowych jest niewielki. Jeżeli chodzi o kafle, to wiele z nich daje możliwość wyklejenia dużych partii, a tym samym wykonania pełnej ich rekonstrukcji. Kafle te zalegały wyłącznie w warstwie wtórnie sprażonej polepy, pochodzącej prawdopodobnie ze spalonego budynku w konstrukcji szachulcowej, który wzniesiono w oparciu o prymitywny fundament kamienny. Niewielki fragment takiego fundamentu udało się uchwycić między innymi w centralnej partii wykopu. Zbudowano go z niewielkich kamieni łączonych na zaprawę gliniano-piaskową. Niestety zachował się on jedynie na odcinku 1 metra. Jego szerokość nie przekraczała ca 0,4 m. Być może był to tylko fragment pod ściankę działową. Natomiast w profilu południowo-zachodnim wystąpił fragment fundamentu z dużych głazów narzutowych częściowo